

Nr. înreg. AMCOR: 240/28.03.2022

Către: Guvernul României
Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene

În atenția: dlui. Prim-Ministru Nicolae-Ionel Ciucă
dlui. Ministru Dan Vîlceanu

Referitor la: Predictibilitate și transparență în relația autorității-mediul de afaceri

Stimați domni,

Vă transmitem această scrisoare pentru a vă aduce în atenție o serie de decizii ale autorităților române cu un impact grav asupra mediului de afaceri din România. Ne referim atât la schemele de ajutor pentru întreprinderile mici și mijlocii din România afectate de criza economico-financiară cauzată de pandemia Covid-19 cât și la finanțarea proiectelor POR 2.2. care din punctul nostru de vedere reprezentau o soluție pentru susținerea mediului de afaceri din în această perioadă dificilă.

Vă listăm mai jos o cronologie a propunerilor făcute de AMCOR în sensul susținerii mediului de afaceri și a măsurilor luate de autorități care au blocat în mod sistematic investițiile planificate, afectând grav mediul de afaceri și așa puternic afectat de criza cauzată de pandemia Covid-19.

- În anul 2020, când s-a declanșat pandemia Covid-19, a fost gândită o schemă de finanțare din fonduri europene a firmelor afectate de criză. În martie 2020 AMCOR le-a solicitat autorităților prin mai multe adrese să susțină mediul de afaceri afectat de pandemie, să simplifice procedurile de depunere a documentațiilor, să accepte transmiterea documentelor online, dar și să se asigure că există o comunicare cât mai transparentă între operatorii economici și instituțiile publice.
- În perioada aprilie-mai 2020 AMCOR a solicitat AM POR și MLPDA să modifice art. 3, alin. (2) din HG 517/2014 cu privire la intensitatea ajutoarelor de stat în contextul pandemiei Covid-19, în sensul majorării acestora cu 30% pentru firmele mici și cu 20% pentru firmele mijlocii afectate de pandemie și să susțină mediul de afaceri din România.
- În mai 2020 AMCOR le-a solicitat autorităților să aibă în vedere POR 2.2. ca **oportunitate pentru susținerea mediului de afaceri afectat de pandemie**, transmițând propuneri concrete pe ghidul solicitantului.
- În august 2020 a fost dată **OUG 130/2020**, care a prevăzut 3 măsuri de finanțare pentru antreprenori: **Măsura 1** (microgranturi de câte 2.000 euro), **Măsura 2** (granturi de capital de lucru de 2.000-150.000 euro) și **Măsura 3** (granturi de investiții de câte 50.000-200.000 euro).
- Pe 28 august 2020 AMCOR le-a transmis autorităților **solicitări de clarificare pe OUG 130/2020**, pentru ca toate cele 3 măsuri de ajutor de stat să funcționeze.
- Pe 15 octombrie 2020 AMCOR le-a transmis autorităților adresa nr. 134 cu **propuneri clare pe OUG 130/2020**.
- Pe 19 octombrie 2020 AMCOR le-a transmis autorităților adresa nr. 135 cu **privire la proiectul de procedură OUG 130/2020, subliniind că o colaborare între autorități, aplicanți și consultanți este esențială**. AMCOR a solicitat: **transparență și egalitate de șanse pentru toți solicitanții** fiind o competiție de propuneri de proiecte, **clarificarea documentelor pe care se lucrează, timp rezonabil pentru a elabora și înregistra aplicațiile, o estimare corectă a bugetului** în raport cu complexitatea apelului de finanțare și a propunerilor de proiecte (pregătire și management de proiect) și a susținut importanța unui **plan de afaceri** în baza căruia să fie selectate proiecte de calitate și care să poată fi ulterior monitorizate, evaluate și implementate corespunzător.
- Pe 20 octombrie 2020 AMCOR le-a transmis autorităților adresa nr. 136 cu solicitări de clarificare pe Măsura 2 publicată pe 19.10.2020 pe imm.gov.ro.
- După **OUG 130/2020** au mai fost lansate alte 2 ordonanțe și o lege: **OUG 174/2020** care modifica grila de punctaj a Măsurii 3, **legea 220/2020** care modifica și ea grila de punctaj a Măsurii 3 și introducea coduri CAEN neeligibile și **OUG 199/2020** care revenea la grila din OUG 174/2020 care i-au bulversat pe beneficiari și pe consultanții lor.

- Pe 29 octombrie 2020 AMCOR le-a transmis autorităților adresa nr. 137 cu o serie de propuneri privind îmbunătățirea stabilității și predictibilității aplicării OUG 130/2020 și a legislației secundare.
- Pe 3 decembrie 2020 s-a deschis Măsura 3, cu un buget de 478 milioane euro (fonduri UE și buget de stat).
- Pe 15 ianuarie 2021 AMCOR le-a transmis autorităților, în paralel cu adresele pe tema măsurilor din OUG 130/2020, o revenire la propunerile anterioare de finanțare a proiectelor POR 2.2. apelurile 2 și 3, unde există o cerere foarte mare în piață și o nevoie reală de suplimentare a fondurilor. În susținerea acestei propuneri, AMCOR a furnizat argumente tehnice pentru suplimentarea finanțării și susținerea mediului de afaceri.
- Înscrierile pe Măsura 3 s-au finalizat pe 28 ianuarie 2021. S-au înscris 27.736 de aplicații.
- Pe 5 februarie 2021 Măsura 3 a fost anulată, invocându-se suspiciuni de fraudă.
- Pe 10 februarie 2021 AMCOR le-a transmis autorităților adresa nr. 143 pe tema impactului anulării Măsurii 3 asupra mediului de afaceri și așa afectat de contextul epidemiologic. Adresa conținea un set de 5 măsuri propuse pentru ca impactul deciziilor luate de autorități să fie unul pozitiv pentru mediul de business din România.
- Pe 22 februarie 2021 AMCOR le-a transmis autorităților o propunere de optimizare a alocării financiare pentru investițiile finanțate prin POR 2014-2020, ca soluție pentru susținerea mediului de afaceri, care putea fi implementată într-un timp scurt, cu efecte pozitive asupra mediului de afaceri și implicit care putea aduce noi fonduri la bugetul de stat prin intermediul proiectelor mature, de calitate, finanțate și implementate.
- În iunie 2021, bugetul Măsurii 3 a fost mutat la Măsura 2 pentru plăți.
- Pe 27 august 2021, MIPE a lansat în dezbatere publică un proiect de ghid al solicitantului pentru POC 4.1.1. în valoare de 358 milioane euro.
- Pe 10 septembrie 2021, MIPE a lansat un alt proiect de ghid cu grila de punctaj prin care se propune finanțarea firmelor cu scădere mare a CA în 2020 comparativ cu 2019. Mulți beneficiari care se încadrau pe Măsura 3 nu mai erau eligibili pe POC 4.1.1.
- Pe 7 octombrie 2021 MIPE a estimat deschiderea apelului în decembrie 2021. Acest termen nu s-a respectat.
- Pe 27 octombrie 2021 CE a aprobat schema POC 4.1.1.
- Pe 22 noiembrie 2021 MIPE a publicat în Monitorul Oficial schema de ajutor de stat cu grila de punctaj referitoare la scăderea CA. Se stabilește ajutor maxim 1 milion de euro pe proiect fără prag inferior.
- Pe 6 și 9 decembrie 2021, în contextul anulării Măsurii 3, în contextul apariției numeroaselor proiecte de ghid pe POC 4.1.1., AMCOR a revenit către autorități cu propunerea de finanțare a proiectelor deja scrise și evaluate pe POR 2.2. care puteau fi finanțate într-un termen scurt, cu efecte pozitive rapide asupra mediului de afaceri.
- Pe 21 decembrie 2021, MIPE a scos în consultare până pe 4 ianuarie 2022 un nou proiect de ghid pentru POC 4.1.1. care aducea modificări importante față de schema de ajutor de stat în vigoare.
- CE a prelungit cadrul temporar Covid care permite acordarea acestor ajutoare de stat până pe 30 iunie 2022, iar autoritățile au anunțat lansarea apelului POC 4.1.1. în martie 2022.
- Pe 19 ianuarie 2022 AMCOR a transmis către MIPE și ME adresa nr. 222 cu privire la necorelarea prevederilor ghidului POC 4.1.1. cu anexele acestuia.
- Pe 8 februarie 2022 AMCOR a revenit la adresele transmise anterior pe tema POR 2.2. **solicitând constituirea și aprobarea unei scheme de ajutor de stat pentru proiectele aferente POR 2.2 și urgentarea contractării pentru a veni în sprijinul companiilor afectate de pandemia Covid-19.** Gradul de absorbție pe POR era la data de 31.12.2021 (cf. MIPE) la valoarea totală de 54,05%.
- Pe 18 februarie 2022 MIPE a publicat proiectul de ghid POC 4.1.1. în forma consolidată în urma consultării publice. Au fost introduse o serie de modificări față de schema de ajutor din Monitorul Oficial (un prag minim de 50.000 euro ajutor de stat per proiect, se ia în calcul CA și se prezintă modalitatea de depunere a proiectelor în aplicația IMM Recover și în MySMIS).
- Lansarea înscrierilor se preconiza a avea loc în continuare pe 21 martie 2022, cu un ghid definitiv fără modificări mari pentru ca solicitanții să aibă timp pentru proiecte. Termenul nu s-a respectat.
- Trei zile mai târziu, pe 11 martie 2022, s-a publicat în Monitorul Oficial o modificare de schemă de ajutor de stat necorelată cu ghidul consolidat pe partea de cheltuieli eligibile, iar pe 16 martie 2022 s-a publicat o nouă modificare în Monitorul Oficial.

- Pe 17 martie 2022 AMCOR a solicitat amânarea apelului până se clarifică ghidul și se pune în acord cu ce s-a discutat în consultarea publică. La această dată MIPE nu avea ghidul final. În aceeași zi autoritățile decid, după o întâlnire la Palatul Victoria, care a exclus de la masa discuțiilor multe organizații reprezentative, să amâne apelul de proiecte și anunță eliminarea de la finanțare a firmelor care și-au schimbat acționarii în ultimul an.
- Autoritățile au elaborat noi criterii de departajare în caz de punctaj egal, respectiv: 1) productivitatea muncii per angajat în anul 2019, exprimată ca raport între cifra de afaceri realizată în acel an și numărul de angajați; 2) ponderea valorii utilajelor tehnologice în cadrul proiectului din total grant solicitat; 3) numărul de locuri de muncă nou create; 4) data și ora înscrierii în program.
- Pe 22 martie 2022 ghidul a fost din nou lansat în consultare publică fără a se ști dacă apelul va mai fi lansat și nici când.

În completarea aspectelor listate mai sus menționăm că și **Măsurile 1 și 2** din schema de ajutor de stat s-au confruntat cu probleme: plăți întârziate, riscul retragerii granturilor pentru 5.000 de beneficiari ai Măsurii 1 - microgranturi de 2.000 euro, în contextul în care beneficiarii nu au lucrat cu consultanți și nu au depus la timp raportul de progres privind cheltuielile efectuate în proiecte, iar pentru aceasta MAT a trimis decizii de retragere a ajutorului de stat. La Măsura 2, verificările rapoartelor de progres și a încadrării beneficiarilor în categoria IMM se fac pe bază de eșantion.

Recent, Senatul, ca prim for parlamentar sesizat, a adoptat un proiect de lege în care a introdus o serie de amendamente pentru păsuirea unora dintre cei cu aceste abateri, cu condiția să depună până la 30 aprilie 2022 rapoartele de progres - proiectul de lege pentru aprobarea OUG 8/2022, prin care s-a modificat OUG 130/2020 pentru a se asigura din bugetul de stat 570 de milioane de lei pentru plata ultimilor 2.885 de beneficiari admiși în așteptare la Măsura 2. În proiectul de lege, în formă provizorie, nu se precizează cine sau cum ar trebui să le dea înapoi ajutorul de 2.000 de euro acestor beneficiari sau dacă se va menține și în textul final al legii această prevedere sau nu.

De asemenea, pentru beneficiarii Măsurii 1, ediția a doua, care încă nu au fost selectați pentru semnarea contractelor de finanțare, senatorii au propus ca perioada de implementare a cheltuielilor și depunerea raportului de progres să fie de 180 de zile, în loc de 90 de zile, ca în prezent.

Toate aceste măsuri vor avea impact asupra bugetului de stat de unde vor trebui acoperite sumele, acoperirea lor fiind considerată neeligibilă prin fonduri europene.

În repetate rânduri AMCOR a elaborat și le-a transmis autorităților **propuneri de creștere a stabilității și de îmbunătățire a predictibilității aplicării OUG 130/2020 privind ajutoarele de stat acordate pentru susținerea IMM-urilor afectate de pandemie**. Încă de la început AMCOR a subliniat importanța majoră a acestor granturi pentru susținerea mediului de afaceri și faptul că **lipsa transparenței și a predictibilității afectează grav firmele**.

Din păcate, așa cum se poate vedea din cronologia de mai sus, OUG 130/2020 a fost marcată de un proces de impredictibilitate legislativă accentuată, de lipsa, într-un termen rezonabil, a procedurilor detaliate privind regulile de selecție și conținutul concret al propunerilor de investiții, grila Măsurii 3 a suferit multe modificări, informațiile oferite au fost contradictorii etc. OUG 130/2020 a introdus prevederi care nu au fost făcute publice în prealabil, nu au fost supuse procesului de transparență legislativă și care, în consecință, nu au avut girul consultativ al tuturor acestor părți, ceea ce a condus la eșecul Măsurii 3.

De asemenea nu s-a acordat nici suplimentarea fondurilor pentru finanțarea proiectelor POR 2.2. apelurile 2 și 3, ceea ce arată că ajutorul real primit de companii în contextul pandemiei a fost unul disparat, necoordonat, marcat de o comunicare defectuoasă, fără un calendar clar, lipsit de transparență și de predictibilitate, din păcate sortit eșecului și fără efecte pozitive vizibile asupra mediului de afaceri din România.

Este adevărat că în cazul POC 4.1.1. ne aflăm în prezența unei practici neortodoxe, care tinde să afecteze mediul concurențial și egalitatea între participanții la mediul de afaceri, dar considerăm că nu s-ar fi ajuns în această situație, **dacă procesul decizional ar fi fost unul cu adevărat transparent și dacă asociațiile antreprenorilor ar fi fost consultate în mod corespunzător**. Nu s-ar fi ajuns în situația de a face modificări și de a impune noi criterii de eligibilitate în martie 2022, situație intolerabilă care va pune în pericol însuși programul, care poate conduce la **anularea schemei și pierderea banilor** (fiind necesar un nou aviz DG Competition).

Reiterăm faptul că o consultare largă a factorilor interesați ar trebui să conducă la o decizie asumată din partea autorităților care gestionează orice grant, dar acest proces trebuie să aibă etape clare, delimitate în timp.

Credem că este inacceptabil pentru mediul de afaceri, în contextul în care IMM-urile se confruntă cu probleme extrem de serioase și ar avea nevoie urgentă de un ajutor real venit din partea statului, să piardă resurse pentru scrierea unor proiecte care apoi, pe ultima sută de metri, nu mai îndeplinesc criteriile comunicate inițial de autorități.

Prin urmare vă rugăm să vă asigurați că acești bani nu vor fi pierduți, să publicați ghidul final și să acordați un timp rezonabil pentru ca IMM-urile să poată aplica corespunzător.

Ne dorim să fim în continuare un partener de dialog echilibrat, obiectiv și proactiv și vă stăm cu plăcere la dispoziție pentru eventuale clarificări sau consultări cu privire la subiectele abordate mai sus.

Cu deosebită stimă,

Petre Luigi LUICAN
Președinte AMCOR

Verificat de către Comisia Profesională de Fonduri Europene (CPFE) a AMCOR.

Alin DUMITRU
Coordonator CPFE AMCOR

A handwritten signature in blue ink, appearing to read "Alin Dumitru".